

KRAAIEN MIEKE

door

J.W.ten BROEKE

Rie
Reinderhoff

G.F.CALLENBACH N.V. NIJKERK

KRAAIEN MIEKE

MET TEKENINGEN VAN RIE REINDERHOFF

KRAAIEN MIEKE

DOOR

J. W. TEN BROEKE

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I. HET MOOIE PLAN

Jan Willem en Gijs zitten allebei in de tweede klas. Naast elkaar, op één bank. Dat vinden ze erg leuk, want ze zijn broertjes en ze houden erg veel van elkaar. Nu zijn ze aan het rekenen. Jan Willem heeft zijn sommen al klaar. Hij zit al heel netjes met de armen over elkaar. Dan kan juf goed zien dat hij zijn sommen al af heeft. Juf kijkt naar hem en geeft hem een knipoogje! Net of ze zeggen wil: Je bent een flinke jongen, hoor! Jan Willems ogen glinsteren van plezier en hij doet z'n best om nog mooier in de bank te gaan zitten.

Gijs is nog niet klaar met z'n sommen. Die zijn ook zo moeilijk. Hij zit te knabbelen op zijn penhouder. 't Lijkt wel of hij denkt, dat dat helpen zal. Hij kijkt eens even naar het schrift van Jan Willem. Zal hij afkijken? Nee, dat is niet eerlijk. En dapper begint hij weer te rekenen en te kluiven op zijn penhouder.

„Gijs, je eet toch je penhouder niet helemaal op?” zegt juf opeens. Gijs schrikt er van en buigt zich met een rood hoofd over zijn schrift. Hè, nou kan hij het helemaal niet meer.

Gelukkig, daar rinkelt de bel. Twaalf uur!

„Opbergen!” zegt juf en Gijs frommelt gauw zijn schrift en boekje in zijn kastje. Als ze allemaal hun werk hebben opgeborgen, gaan ze danken. In de stilte van de klas klinkt zacht jufs eerbiedige stem. Na het „Amen” schieten ze allemaal met een ruk recht in de bank. Wie het mooiste zit,

mag het eerst naar huis. En dat wil Gijs graag zo gauw mogelijk. Hoe eerder hij thuis is hoe liever! Want het is Woensdag, en vanmiddag hoeft hij niet naar school. En hij heeft met Jan Willem een fijn plannetje bedacht. Dat gaan ze vanmiddag uitvoeren. Als 't mag van moeder tenminste.

„Gijs en Jan Willem!” zegt juf.

Dat betekent, dat ze samen mogen gaan. Jan Willem staat al naast de bank. Gijs nog niet! Die zat te denken over zijn mooie plannetje. Dan gaan ze samen de klas uit.

„Dag juf,” zeggen ze beleefd.

„Dag jongens!”

In de gang schieten ze gauw in hun klompen; de jassen aan, en dan op een holletje de gang door, naar de voordeur. Oh, pas op, daar staat de bovenmeester. Die wil niet hebben, dat je hard loopt in school. Braaf stappen ze, naast elkaar langs de meester.

„Dag meester!”

Maar in de straat mogen ze net zo hard lopen als ze willen. Dat doen ze dan ook! Hijgend roept Gijs tegen z'n broertje: „Weet je nog? Van vanmiddag? . . . Zou moeder het goed vinden? . . .”

„Ik denk het wel!” zegt Jan Willem.

Omdat ze zo hard gelopen hebben, zijn ze vlug thuis. Gijs is het eerst in de keuken. Jan Willem komt achter hem aan.

„Moeder, mogen we vanmiddag naar het Kraaijenbos? We willen zo graag een kraai hebben en de andere jongens zeggen dat je ze daar kunt vinden. Mag het Moeder?”

Moeder draait zich om.

„Dag, Jan Willem, dag Gijs!” zegt ze kalm.

O, ja! „Dag Moeder! Moeder mag het?”

Moeder glimlacht! „Wat is er nu eigenlijk?” vraagt ze, „ik begrijp er niets van; je praat zo vlug. Kalm nu toch eens!

Jan Willem, vertel jij het nu eens. Gijs kan ik helemaal niet verstaan!"

Dan vertelt Jan Willem rustig, dat je nu in het Kraaienbos wel jonge kraaien kunt vinden, die uit het n st gevallen zijn, en dat ze daar vanmiddag graag naar willen zoeken. Moeder denkt even na. „Goed,” zegt ze dan, „maar niet te ver het bos in, hoor; en je oude kleren aan.”

Dan komt vader thuis en gaan ze eten.

II. WAT ER IN HET BOS GEBEURDE

Het Kraaienbos is een groot beukenbos, dat een klein eindje buiten het dorp ligt, waar Jan Willem en Gijs wonen. In die hoge bomen hebben honderden kraaien hun nesten gebouwd. Dat vinden de mensen wel goed. Als ze het maar niet doen in de bomen, die in het dorp staan. Dan worden ze weggejaagd, want de burgemeester houdt van rust in zijn dorpje. „Die lawaaimakers h ren niet in het dorp,” zegt hij, „wat doen ze hier!”

Laatst hebben een paar brutale kraaien hun nest gebouwd in een boom, die vlak voor het burgemeestershuis staat. De veldwachter moest toen in de boom klimmen en heeft het nest stuk gestoten. De kraaien hadden er steeds maar om heen gevlogen. „Ka, . . . ka. . . .” riepen ze, „blijf van ons nest af!”

Maar de veldwachter had gebromd: „Maak maar gauw, dat je naar het Kraaienbos komt. Daar horen jullie!”

Naar dat bos gaan Jan Willem en Gijs. Ze gaan zoeken naar jonge kraaien, die uit het nest gevallen zijn. Als je er op tijd bij bent, kun je er genoeg vinden. Eén hoeven ze er trouwens maar te hebben. Nou, dat zal wel gaan!

Zoekend en speurend lopen ze langs de paden van het bos. Wat een lawaai maken die kraaien toch. Daar aan de voet

van een heel dikke beuk ziet Gijs iets liggen. „Daar ligt er één, Jan Willem,” zegt hij.

Ze vliegen er op af. Ja hoor! 't Is nog een jong beestje! Maar hij beweegt helemaal niet. Als Jan Willem hem op wil rapen, trekt hij opeens zijn hand weer terug. „Hij is al dood,” zegt hij.

„Ja,” zegt Gijs, „nu zie ik het ook; wat jammer, hè!”

Even is er medelijden in hun ogen met dat arme beest, dat hier onder de boom van honger is omgekomen. „Misschien was hij al wel dood, toen hij op de grond viel,” hoopt Gijs. Dan lopen ze weer verder.

Ze weten goed de weg in dit deel van het bos. Ze zijn er samen al vaak genoeg geweest. En met vader hebben ze hier ook dikwijls gewandeld.

„Laten we maar eens bij de „Dikke” gaan kijken,” zegt Jan Willem. De „Dikke” is wel een bijzonder dikke beuk. Als vijf jongens elkaar een hand geven, kunnen ze net precies rond de beuk komen.

Onder de „Dikke” ligt ook niks. 't Valt hun wel een beetje tegen. Piet van de bakker had hun gezegd, dat ze er wel honderd konden vinden. En nu zoeken ze al een uur, en ze hebben nog niets. Naast elkaar gaan ze onder de boom zitten en halen allebei een appel te voorschijn, die ze van moeder hebben gekregen.

„Jammer hè,” zegt Gijs.

Wat ploft daar plotseling vlak voor hun neus op de grond? Wat ligt daar opeens in de bladeren te spartelen?

„Ja!” roept Jan Willem.

„Hoera,” schreeuwt Gijs, „daar heb je er een.” Ja hoor, daar ligt vlak bij hen een kraai. Ze schieten er allebei als een snoek op af. Gijs heeft hem het eerst te pakken! „Au,” roept hij, laat de kraai weer vallen en kijkt met een betuurd gezicht naar zijn bloedende vinger. „Lelijk beest,” scheldt hij. Jan Willem moet er om lachen. Voorzichtig

bukt hij zich over de angstig rondspartelende kraai. Dan, met een snelle greep heeft hij hem te pakken. „Zo moet je hem beet pakken,” zegt hij tegen Gijs, „vlak achter de kop; kijk, nou kan hij niks beginnen.” Zuigend op zijn vinger kijkt Gijs toe. Ja, Jan Willem heeft het handiger gedaan dan hij. „Wat een mooie hè!” zegt hij.

„Kom maar,” zegt Jan Willem, „dan brengen we hem gauw naar huis.”

„Weet jij de kortste weg naar huis?” vraagt Gijs.

„Ja hoor, kom maar!”

„Als je maar niet langs het huis van Kraaienmieke gaat. Dat durf ik niet, hoor!”

„Nee, maak je maar niet bang. We gaan langs de „Lange Juffer”, je weet wel, dat lange rechte pad,” zegt Jan Willem. Op een drafje haasten de beide jongens zich met hun gevonden schat naar huis.

III. KRAAIENMIEKE

An de rand van het Kraaienbos staat een heel oud huisje. 't Staat helemaal scheef. . . . Het oude verkleurde rieten dak staat er als een scheve muts boven op. De muren staan ook scheef, en de deur hangt ook al scheef in de scharnieren. In dat huisje woont Kraaienmieke. Zo heet ze eigenlijk niet, maar zo noemen haar de mensen uit het dorp. Hoe ze precies heet, weet niemand. Ja,

de burgemeester kan het wel opzoeken in de dikke boeken, die in het gemeentehuis liggen, maar dat doet hij niet, hoor. Daar heeft hij het véél te druk voor. En 't is ook nergens voor nodig. De mensen zouden die naam toch nooit gebruiken. Kraaienmieke noemt iedereen haar en zo zal het wel altijd blijven!

De kinderen zijn bang voor haar. Ze heeft zo'n raar gezicht. En ze loopt zo raar! En ze praat zo raar! Ze heeft een schelle stem! Net of ze altijd ruzie maakt. Nee, de kinderen gaan altijd met een grote boog om haar huisje. Je kunt

nooit weten. Misschien kan ze wel toveren. Sommige kinderen denken dat ze kinderen in kraaien kan omtoveren. Hu, wat griezelig. . . .! 't Zal wel niet waar wezen, maar je kunt nooit weten!

Heel dappere jongens sluipen 's avonds wel eens naar haar huisje toe, en dan slaan ze met een dikke stok tegen de oude verweerde scheve luiken. „Lelijke toverheks,” roepen ze dan, en dan hollen ze hard weer weg. Zo hard ze kunnen! Je moet oppassen, anders maakt ze misschien een kraai van je. Stel je voor! Piet van de bakker heeft eens op een keer, toen hij kraaien ging zoeken, aan haar raam geluisterd. Dat was dapper! En hij had Kraaienmieke horen prátén! Tegen wie eigenlijk, want Kraaienmieke woonde toch alleen in het huisje! Toen had hij door een kier in de luiken naar binnen gegluurd. Kraaienmieke had op haar hurken voor de kachel gezeten, en op haar schoot had ze een kistje. En in dat kistje zaten een paar jonge kraaien. En daar praatte ze tegen. Zie je wel! Misschien waren dat wel betoverde kinderen!

Brr. . wat griezelig! Piet was maar gauw naar huis gegaan!

Nee, Gijs durfde er helemaal niet langs. En daarom waren hij en Jan Willem maar langs de „Lange Juffer” naar huis gegaan. Met hun kraai!

IV. KA IS EEN LEUK BEEST!

Wat hebben Gijs en Jan Willem een plezier met hun kraai. Ze hebben een mooi hokje voor hem getimmerd. Nou ja, vader heeft het eigenlijk gedaan, maar zij hebben toch de spijkers aangegeven en de planken vastgehouden, die vader moest doorzagen. En Gijs. . . .! Gijs heeft zelf ook wel een spijker in het hout ge-

slagen. En dat is vast niet gemakkelijk. Je moet de spijker dan altijd met de vingers vasthouden en 't is zo gek, maar 't lijkt of de hamer veel liever naar de vingers toe gaat, dan naar de spijker. Gijs heeft er nog een dikke duim door! Ze zorgen goed voor hun kraai. Elke morgen voor ze naar school gaan, brengen ze hem een paar stukjes brood. En soms een kaaskorstje. Dat vind de kraai lekker. En ze maken helemaal geen ruzie, van wie de kraai eigenlijk is. „Hij is van ons,” zegt Jan Willem.

„Ja,” zegt Gijs, „hij is van ons.”

Ze hebben het ook aan juf op school verteld, van hun kraai.

„Mogen we hem eens meebrengen, juf?” heeft Gijs gevraagd.

Juf heeft gelachen. „Nee hoor, op school horen geen kraaien.

De school is voor jongetjes, die rekenen moeten leren!”

Gijs heeft sip gekeken. Hij begreep best, wat juf bedoelde.

Hij kan nog altijd zijn sommen niet goed uitkrijgen.

Als ze thuis komen, gaan ze meteen weer met hun kraai spelen. Leuk hoor!

„Ka” noemen ze hem. Dat zegt de kraai zelf altijd, zie je. Ze proberen hem „Gerrit” te laten zeggen. Maar dat lukt nog niet. Later, zegt vader.

Ka groeit best. En hij is helemaal niet vals. In het begin durfde Gijs niet goed bij hem te komen. Ka had hem immers zo gepikt! Maar Ka doet nu geen kwaad meer. Alleen moet je oppassen dat hij niet wegvliegt. Daarom heeft vader hem een stukje van zijn vleugels afgeknipt. Dat deed helemaal niet zeer. En nu kan Ka niet meer ontsnappen.

Ka zit het liefst bij Jan Willem op de schouder. Dan kijkt hij fier in 't rond. „Ka,” zegt hij dan. „Wat ben ik dapper,

dat ik zo hoog zit, hè! Ik ben helemaal niet bang dat ik val!”

Ka is dol op alles wat glimt. Als hij in de keuken een lepel-tje te pakken kan krijgen, sleept hij het mee naar zijn hok.

Dan moppert moeder wel eens. „Ka mag niet in de keuken komen,” zegt ze dan en ze doet net of ze hem een klap wil geven. Ka fladdert verontwaardigd een eindje weg. „Ka,”

zegt hij boos. Dat betekent: „Pas op als je me slaat, ik pak toch weer glimmende dingen, als ik ze krijgen kan. Ik vind ze veel te mooi!” Foei, wat stopt van Ka.

Ka's vleugels beginnen weer een beetje te groeien. Hij kan al boven op het kippenhok komen.

Vader zegt: „We zullen weer eens een stukje van zijn jas moeten knippen.”

„Hè nee,” zegt Gijs, „Ka is nu zo gewend, hij zal vast niet meer wegvliegen. Hij kent ons zo goed, en hij vindt het veel te fijn bij ons. Dan kan hij ons tegemoet vliegen, als we uit school komen. Dat doet de kraai van Piet van de bakker ook.”

„Je moet het zelf weten,” zegt vader.

Dan op een dag is Ka verdwenen.

V. KA IS WEG

Wat is dat een verdriet voor Gijs en Jan Willem. Ze zoeken overal. Ze roepen maar: „Ka....! Ka....!” Maar Ka komt niet. Ka is weg. Voorgoed weg. Bij alle kinderen in de buurt gaan ze vragen of ze Ka ook gezien hebben. Maar niemand weet iets van Ka af.

Als Gijs en Jan Willem over het marktplein lopen, komen ze de burgemeester tegen.

„Durf je het aan de burgemeester vragen?” zegt Gijs tegen Jan Willem.

„Ja,” zegt Jan Willem, „dat durf ik wel!”

Daar stapt hij naar de burgemeester.

Hij neemt netjes zijn pet voor die deftige meneer af.

„Meneer de burgemeester,” hakkelt hij, „Ka is weg. Wij kunnen hem nergens vinden. Hebt u hem ook gezien?”

„Wat zeg je me daar, jongen?” vraagt de burgemeester,

„wat zeg je me daar? . . . . Hoe kan dat nou? Ik kom niet van huis en toen was Ka nog in de keuken. Ja, in de keuken!”

Jan Willem kijkt de burgemeester hoopvol aan. Maar toch ook een beetje weifelend. Ka, in de keuken bij de burgemeester? „Bij u in de keuken, meneer de burgemeester? Wat deed-ie daar dan?”

„Wat ze deed jongen, wat ze daar deed? Tja, eens even kijken, eens even kijken. Kopjes wassen, geloof ik, nou ja dat geloof ik. Kopjes wassen. . . . Maar wat moeten jullie dan van Ka, wat moet je dan?”

Gijs en Jan Willem kijken de burgemeester ongelovig aan. Zo'n deftige meneer zal toch zo maar niet wat jokken. Ka aan 't kopjes wassen bij de burgemeester in de keuken? Hoe is het mogelijk! Dan moet die dikke burgemeester zich toch vergist hebben.

Dan schiet Gijs ineens in de lach. De burgemeester kijkt hem boos aan. „Làch jij daarom, jongen, làch jij daarom? Wou je mij soms uitlachen, bengel? Mij uitlachen? De burgemeester?”

„Nee burgemeester,” zegt Gijs, een beetje geschrokken om de boze stem van de burgemeester, maar hij kan zijn lachen toch haast niet laten.

„Nee, meneer de burgemeester, maar u zegt dat Ka aan 't kopjes wassen is in de keuken. Hoe kan een kraai nou kopjes wassen. Ha. . . . ha. . . .!” Gijs lacht weer. Hij ziet Ka al op de rand van de gootsteen zitten. Veegt hij zeker de kopjes schoon met z'n staart. „Ha. . . . ha. . . .!”

De burgemeester kijkt Gijs aan.

„Brutale bengel,” moppert hij, „brutale bengel, hoe durf jij een nette dienstbode uit te schelden voor een kraai. Onze Ka is een net meisje, ja een net meisje, zeg ik. Durf jij die uit te schelden voor een kraai? Foei kwajongen, je moest je schamen, jongen, ja schamen, zeg ik je!”

De burgemeester is nu erg boos.

Dan begrijpt Jan Willem ineens hoe het allemaal in elkaar zit. Zij zoeken een kraai, die Ka heet, en de burgemeester heeft het over zijn dienstmeisje. Die heet zeker ook Ka.

„Meneer de burgemeester,” zegt hij, „luister u eens! Wij zijn onze *kraai* kwijt. Die heet Ka. En uw dienstmeisje heet zeker óók Ka.”

„Ja, jongen, ja natuurlijk,” zegt de burgemeester, die het nu ook gaat begrijpen, „ja, Kaatje heet ze! Ka zeg ik altijd! Oh, en heet jullie kraai ook Ka? Oh, nou begrijp ik het, ja, nou begrijp ik het! Och, is jullie kraai weg? Och, wat jammer, wat jammer! Nee, ik weet niks van jullie kraai, hoor! Op het gemeentehuis hebben we geen kraaien. Nee, geen kraaien!” De burgemeester is nu niet boos meer. Gijs moet alweer lachen. Stel je voor dat die deftige burgemeester op het gemeentehuis in die prachtige raadzaal met een kraai zat te spelen.

De burgemeester ziet Jan Willems verdrietige ogen.

„Ja, dat is jammer, erg jammer. Ik had vroeger zelf ook een kraai, toen ik nog een jongen was. Ja . . . . Weet je wat? Ga maar eens naar de veldwachter. Ja, naar de veldwachter, die heeft hem misschien wel gezien! Misschien wel! Die wandelt immers altijd door het dorp! Ga het maar eens aan hem vragen! Doe dat maar! En als je hem vindt, moet je het mij eens komen vertellen, hoor! Ja hoor, vertellen!” En dan schommelt de dikke burgemeester weer verder.

Jan Willem en Gijs kijken elkaar even aan. Daar heeft die burgemeester hen toch nog geholpen. Dat doen ze! Ze gaan naar de veldwachter!

Ze rennen het marktplein over naar het huisje van de veldwachter.

VI. DE VELDWACHTER WEET OOK NIETS

In de veldwachterswoning zit de vrouw van Posma, de veldwachter, te dutten bij de kachel. Ze heeft net de kamer een beetje opgeruimd en gestoft en nu gaat ze even rusten.

Daar verstoort plotseling het rinkinken van de bel haar dromen. „Wie kan daar nou wezen?” mompelt ze in zichzelf. „’t Lijkt warempel wel of er brand is.” Op haar pantoffels sloft ze de gang door en opent de voordeur.

„Zo jongens, waar is de brand?” vraagt ze, als ze de hijgende Gijs en Jan Willem op de stoep ziet staan.

„Brand? Nee, onze kraai... eh. Is Posma ook thuis?” brengt Gijs er uit.

„Posma? Nee! Die is er niet. Moest je hem dan hebben?” vraagt vrouw Posma. Ze verwondert zich er over dat er een paar jongens naar Posma vragen. Meestal lopen de jongens voor Posma weg.

„Ja,” zegt Jan Willem, „onze kraai is weg; en nu kwamen we vragen, of Posma hem soms ook gezien heeft.”

„Tja, dan moet je even naar het gemeentehuis. Dáár zal hij wel wezen!”

„Oh, dan gaan we daar maar heen,” zeggen Gijs en Jan Willem tegelijk en weg zijn ze al.

Onthutst kijkt vrouw Posma ze na. Dan gaat ze weer naar de kamer. „Wat hebben die kwajongens toch altijd een haast. Dat vliegt maar en draaft maar,” moppert ze. Ze nestelt zich weer in haar stoel bij de kachel en gaat verder met haar dutje.

De jongens zijn ondertussen naar het gemeentehuis gehold. Ja, daar is Posma. Hij kijkt hen een beetje streng aan. Dat doet hij altijd. Maar hij meent het niet zo kwaad. Oh nee! In zijn hart houdt hij wel van die rakkers. Maar ontzag

moet er zijn, vindt Posma. Nou, daar zorgt hij dan ook wel voor.

„Nee,” zegt Posma, als de jongens hem het hele verhaal verteld hebben. „Nee, ik heb jullie kraai nergens gezien! Maar ik zal wel eens kijken voor jullie, hoor! Misschien komt hij wel uit zichzelf terug. Het was toch een tamme kraai? Nou, ik zal wel eens zien.”

't Is voor Gijs en Jan Willem wel een teleurstelling. Ze hadden zo gehoopt, dat Posma er meer van zou weten.

„Wat zullen we nú doen,” vraagt Gijs.

„Laten we maar naar huis gaan,” zegt Jan Willem, „misschien is hij al wel terug.”

Maar als ze thuis komen, zien ze wel aan het gezicht van moeder dat Ka niet terug is. Moeder probeert hen te troosten.

„Heb nu maar een beetje geduld,” zegt ze, „misschien komt alles wel weer terecht.” Toch zijn de jongens er de hele avond stil van. „Wat jammer hè,” zegt Gijs. „'t Was zo'n leuk beest.”

„Ja,” zegt Jan Willem.

Als moeder hen naar bed brengt en ze beiden naast elkaar voor hun bedje geknield liggen om hun gebedje op te zeggen, vraagt Jan Willem zacht: „Mag ik aan de Here Jezus vragen, of Hij Ka weer terug wil brengen?” Moeder glimlacht eens en strijkt hem over zijn hoofd. „Doe jij dat maar hoor, mijn jongen,” zegt ze, „dat mag best!”

Beide jongens vragen dan aan het eind van hun avondgebedje of de Here Jezus hun kraai weer terug wil brengen.

Dan gaan ze slapen.

VII. WAT IS ER MET KA GEBEURD?

Ka loopt door de tuin te scharrelen. Hij verveelt zich. Hij heeft een poosje met de jongens gespeeld, maar die zijn nu naar school. En 't duurt nog zo lang, voor ze weer thuis zijn. . . . .

Wat moet hij nu toch de hele middag uitvoeren? . . . .

Ka gaat de tuin weer in. Hij pikt eens aan een broodkorstje. Bah, niks aan! Daar ziet hij een kevertje door het grint wandelen. Ka er nieuwsgierig achteraan om dat glimmende ding eens wat van dichterbij te bekijken. Maar net als hij er vlakbij is, kruipt de kever onder een dikke steen. Nijdig pikt Ka in de steen. „Ka,” zegt hij. Dat betekent: Bah, ik verveel me zo. Ik vind er niks aan!

Even later zit hij op het hek. Met een eigenwijs gezicht kijkt hij de stille dorpsstraat in. Ook al niks te beleven. Ja toch, daar komt een grote boerenwagen aan. Bolderend rijdt hij over de hobbelige straatweg.

Ka kijkt naar de regelmatig op en neer knikkende kop van het dikke paard. Hij kijkt naar de voerman, die, met zijn pijp in de mond, op de kar zit. Daar ziet hij achter aan de kar iets bewegen. Een dikke ketting sleept achter de wagen aan en glijdt rinkelend over de straatstenen.

Dat vindt Ka de moeite waard. Dat is wel een leuk ding. Hij glinstert zo mooi. Ka vliegt er achter aan. Nieuwsgierig hipt hij achter de ketting. Dat is leuk. 't Is net of de ketting met hem spelen wil. Gijs speelt ook wel eens zo met

Ka. Met een touwtje. Dat vindt Ka altijd fijn! Verdiept in zijn spel is Ka achter de wagen aangefladderd en ongemerkt is hij buiten het dorp op de landweg gekomen.

Dan kijkt hij op. Waar is hij nu? Waar is nu het huis van de baasjes, en waar is nu zijn hok?

Als Ka even niet op de ketting let, wipt deze plotseling ve-nijnig omhoog en komt met een harde klap tegen Ka's rechterpoot. Een scherpe pijn vlijmt door hem heen. Au, wat doet dat zeer! Hij kan niet eens meer goed lopen. Z'n poot hangt er slap bij. Au! Ka strompelt naar de kant van de weg. Daar blijft hij liggen. Zijn poot doet verschrikkelijk pijn. Hij moet toch proberen om weer thuis te komen. Misschien kunnen zijn baasjes of moeder hem helpen met zijn zere poot.

Ka hompelt fladderend, telkens vallend, maar toch volhoudend, vooruit. Maar die domme Ka gaat helemaal de verkeerde kant uit. In plaats dat hij naar het dorp teruggaat, raakt hij hoe langer hoe verder van huis. Hij komt op zo'n manier aan de rand van het Kraaienbos terecht. Dáár kan hij niet verder en uitgeput zakt hij aan de voet van een boom op de grond neer. Zijn ene vlerk ligt helemaal uitgespreid. 't Lijkt wel of hij dood is.

Arme Ka!

VIII. KA WORDT GEVONDEN

Kraaienmieke loopt door het bos. Ze is aan het hout sprokkelen. Ze moet straks de kachel nog aanmaken, want ze wil een brood bakken. Een roggebrood! Eigenlijk houdt ze meer van wittebrood, maar dat kan ze niet betalen. Want Kraaienmieke is heel arm. Ze heeft haast geen geld. Achter haar scheve huisje heeft ze een tuin en daar verbouwt ze wat groente en aardappelen. Ze moet het allemaal zèlf doen! Ook spitten! De laatste jaren is dat wel erg moeilijk. Haar rug, zie je! Die doet altijd zo'n pijn. En dan haar roggeveld ompspitten. Sjonge, sjonge, dat is een

heel werk, hoor! En Kraaienmieke moet het alléén doen. Niemand wil haar helpen. De mensen zijn allemaal een beetje bang voor haar. Wat een domme mensen! Ja, grote mensen zijn soms ook wel eens een beetje dom. Nou....! Kraaienmieke weet wel, dat de mensen haar niet vertrouwen. En ze weet ook wel dat de kinderen denken, dat ze een toverheks is. Dat vindt Kraaienmieke wel erg verdrietig. Maar ze kan er tòch niets aan doen.

Ze komt maar heel zelden in het dorp. 't Is ook zo'n eind lopen voor haar oude benen. En wat moet ze er doen? Ze heeft toch geen geld om iets te kopen. Och en ze redt zich wel hoor! Ze heeft zelf aardappelen en rogge. Die rogge maalt ze dan in een oude koffiemolen en dan bakt ze zelf haar brood. 't Is wel niet zo erg lekker, maar och, het smaakt wel.

En dan heeft ze toch zeker elke dag haar melk! Lèkkere vètte melk van de geit. Nou, dat vindt Kraaienmieke heerlijk, hoor! Maar de laatste tijd is de geit een beetje ziek. Och, dat is een verdriet voor Kraaienmieke. Ze is zo vreselijk bang dat haar geit dood zal gaan. Ze houdt zo veel van die geit, zie je. Ze houdt van alle dieren! Van kraaien ook....! En de dieren houden ook van haar. Die zien niet dat Kraaienmieke zo'n raar gezicht heeft en in zo'n raar huisje woont. Nee, de dieren kijken alleen maar naar haar ogen! En die zijn niet raar. Die zijn vriendelijk....! Nee, de dieren houden wèl van Kraaienmieke. Meer dan de mensen.

Maar wat moet ze nu toch beginnen als haar geit dood gaat. Dàn heeft ze geen mèlk meer. Och, dàt zal wat zijn! Maar dan zal de Here Jezus ook wel weer helpen. Hij heeft haar altijd nog geholpen. Nou is ze zó arm, maar ze heeft toch eigenlijk nooit gebrek gehad. Ze is elke avond nog dankbaar voor alles wat ze die dag heeft gekregen. Alleen die mensen, zie je! En die jongens! Dat die vaak zo

lelijk tegen haar doen. Dát doet Kraaienmieke toch wel pijn.

Zo in zichzelf mompelend loopt Kraaienmieke door het bos. Telkens bukt ze zich om een stukje hout of een takje op te rapen. En als ze zich dan weer opricht, dan kreunt ze even. En dan vertrekt ze haar gezicht nog raarder. Dat komt van de rùg, zie je. Ze heeft haar schort al bijna vol. Een schort is het eigenlijk niet. 't Is eigenlijk een oude aardappelzak. Er zit ook een scheur in. Met een touwtje heeft ze die dicht gebonden. Anders verliest ze haar houtjes.

Zie zò, nu heeft ze wel genoeg. Daar kan de kachel wel een poosje van branden. Nu gaat ze maar weer naar huis.

Wat ligt daar onder die dikke beukeboom?

Ziet ze dat goed? Licht daar weer een dode kraai? „Och, arme stakker,” zegt Kraaienmieke, „ben je uit het nest gevallen? Och, och!”

Maar dat kàn toch niet. Jonge kraaien vallen toch in het vóórjaar uit het nest. Maar toch niet in het nájaar! Dan kunnen ze toch al vliegen!

Kraaienmieke bukt zich om nog eens goed te kijken. En dan ziet ze dat de kraai nog niet helemaal dood is. Hij beweegt zich nog een beetje. Zijn ene uitgespreide vlerk trilt zo nu en dan!

Voorzichtig neemt ze hem van de grond op.

Och, wat een stakker! Nee, dood is hij niet.

Dat ziet Kraaienmieke wel.

Ze kan het ook wel voelen, want hij is nog warm. Zij voelt het hartje kloppen in haar handen. Och, wat een stakker! Wat zou er aan schelen? Kraaienmieke kijkt nu een beetje nauwkeuriger. Dan ziet ze dat zijn pootje gebroken is. Och, och! Wat zal dat beestje een pijn hebben. Aan de vleugels kan ze zien, dat het een tàmme kraai is. Van wie zou hij zijn? Kraaienmieke weet natuurlijk niet, dat het Ka van Gijs en Jan Willem is. Hoe zou ze dat ook kunnen weten? Weet je wat? Ze neemt de kraai mee naar huis. Misschien kan ze hem wel beter maken. Als hij hier onder de boom blijft liggen, gaat hij vast en zeker dood.

Kraaienmieke legt Ka voorzichtig bij de sprokkelhoutjes in haar schort. Dan haast ze zich om zo gauw mogelijk thuis te zijn. 't Wordt al een beetje donker, en de kachel moet aangemaakt worden. Dan bakt ze nu maar geen roggebrood. Een beetje roggepap smaakt ook wel.

Eerst maar eens zien, of de kraai nog in 't leven blijft!

Als ze thuis komt, haalt ze vlug uit het schuurtje een kistje. Een beetje stro er in. Zie zo! Dan pakt ze voorzichtig Ka uit haar schort en legt hem op het stro.

Nu de kachel aanmaken!

Even later brandt er al een vrolijk vuurtje. Als de roggepap in een pannetje staat te pruttelen op de kachel, heeft Kraaienmieke even tijd voor de kraai. Ze hurkt voor het kistje neer en bekijkt Ka van alle kanten. Dan ziet ze tot haar grote vreugde, dat Ka de ogen al een beetje open heeft. Oh, gelukkig! Misschien komt het nog wel terecht. Nu eerst maar eens naar het pootje kijken. Ja, dat is gebroken. Maar daar weet ze wel raad op. Uit het sprokkelhout zoekt ze een paar dunne stevige takjes en legt die langs het gebroken pootje. Zo, nu nog een lapje er om. Mooi verband heeft ze ook niet, maar een stuk van een oude zakdoek is net zo goed. Ka piept telkens van pijn als Kraaienmieke zijn pootje aanraakt. „Ja, jongetje, daar kan ik niets aan doen. Dat

moet even, hoor!" zegt ze sussend, „je krijgt zo een beetje roggepap." Als ze zelf gegeten heeft en ook de kraai wat eten in de bek heeft geduwd, ruimt ze vlug alles op. En dan naar bed. 't Is al laat geworden. Ze is ook zo druk geweest! Buiten houden de grote stoere beuken de wacht!

In het stro ritselt telkens Ka.

Kraaienmieke ligt in haar bedstede. „Stil maar jongetje, stil maar," mompelt ze, „ik zal je geen pijn doen, hoor!" Ze droomt zeker van Ka.

IX. OH, WAT GEMEEN

Jan Willem kan Ka maar niet vergeten. Elke dag denkt hij aan hem. En telkens weer vraagt hij aan de mensen of ze Ka ook gezien hebben! Maar Ka is weg en blijft weg.

Gijs praat er niet meer over. „We gaan volgend voorjaar wel weer een nieuwe kraai zoeken in het Kraaienbos," heeft hij gezegd.

„Nou ja," zei Jan Willem „maar zo'n leuke kraai als Ka was, krijgen we toch nooit weer!"

Op een middag, als ze uit school komen, loopt Piet van de bakker met hen mee.

„Wat gaan jullie straks spelen?" vraagt hij aan Gijs en Jan Willem.

„Dat weten we nog niet," zegt Gijs. „Krijgertje of zo!"

„Ik weet wat leuks," zegt Piet, „maar 't is gevaarlijk, hoor! Daar moet je goed voor durven. Laten we zo straks, als het een beetje donker wordt, eens naar het huisje van Kraaienmieke gaan. Dan gaan we haar afloeren. En dan maken we haar eens flink aan 't schrikken. Doe je mee?"

„Ik niet hoor!" zegt Gijs angstig, „dat is veel te gevaarlijk. Als ze je betovert! 't Is een toverheks!"

„Ach wat,” lacht Piet, „dat is helemaal niet waar. Mijn vader zegt zelf dat er geen heksen bestaan. En als ze ons wat doen wil, lopen we heel hard weg. We kunnen toch zeker veel harder lopen dan Kraaienmieke. Ga jij mee, Jan Willem?”

Jan Willem denkt na. Een beetje bang is hij wel. En zo'n oud mens te gaan plagen, doet hij eigenlijk ook liever niet. Maar hij is al in geen weken in het Kraaienbos geweest. Hij heeft er eigenlijk nooit aan gedacht om daar eens naar Ka te zoeken. Misschien is Ka daar heengegaan.

„Goed, ik ga met je mee,” zegt hij tegen Piet. Gijs kijkt verwonderd. „Durf jij dat?” vraagt hij. Jan Willem haalt zijn schouders op.

„D'r is nog al wat aan te durven,” is zijn antwoord.

„Ik kom je straks halen,” zegt Piet.

Een uurtje later stappen Piet en Jan Willem over de landweg naar het bos. 't Wordt al een beetje schemerig. Moeder had gezegd, dat Jan Willem niet te laat thuis mocht komen. Hij had maar niet verteld wat ze van plan waren. Ze naderen het bos! Daar zijn de eerste struiken al.

„Nou gaan we echt sluipen als woudlopers,” zegt Piet. Beide jongens duiken nu op hun knieën en kruipen op handen en voeten door het struikgewas.

Wat is het stil in het bos! En onder de bomen is het veel donkerder dan op de weg.

Hu.... eigenlijk wel een beetje griezelig! Jan Willem is nu wel wat bang. Maar hij wil het toch niet laten merken aan Piet. Die is zo dapper! Piet heeft een dikke knuppel opgeraapt. „Dat is een geweer,” zegt hij. „Daar ga ik straks Kraaienmieke mee dood schieten.”

Met ernstige gezichten sluipen ze verder. Ze kijken links en rechts, maar ze zien niemand. Een paar kraaien kijken met

verwonderde gezichten naar de beide jongens, die zo raar doen.

Daar zien ze tussen de bomen door het huisje van Kraaienmieke schemeren. De luiken zijn al voor de vensters, maar er zijn genoeg kieren, waardoor licht naar buiten straalt. Nog voorzichtiger sluipen de jongens nu voort. Piet ziet ineens een voetstap in het zand afgedrukt. „Nu zijn we de heks op het spoor!” zegt hij. „Kijk maar, hier is ze langs gelopen. Oppasen, hoor. . . . Sst. . . .!”

Ja, Jan Willem zal heus wel oppassen. Hoe dichterbij ze komen, hoe angstiger hij wordt. Hij voelt het bloed bonzen in zijn hoofd. Als hij alleen was, durfde hij vast niet verder. Maar nu wil hij doorzetten!

Zijn eigen plan, om naar Ka te zoeken, is hij helemaal vergeten.

„Kijk,” zegt Piet, „daar vlak voor dat venster staat een dichte struik. Daar kruipen we in.” „Ja,” zegt Jan Willem een beetje bibberend, „want als ze buiten komt, en ze ziet ons. . . .!”

Achter elkaar gaan ze nu. Piet voorop. Jan Willem kijkt telkens achterom.

Dan zitten ze in de grote struik voor het venster. Nog nooit is Jan Willem zo dicht bij Kraaienmieke geweest. Wat zou er wel gebeuren als zij hen hier onder de struiken vond? Jan Willem durft er niet aan denken.

Piet gaat heel voorzichtig staan. Hij heeft de knuppel nog in de hand. In het luik voor het venster zit een groot gat. Daar wil Piet door gluren.

Plotseling duikt Piet weer omlaag. Jan Willems hart staat bijna stil van schrik.

„Wat is er?” fluistert hij, „zag je haar?” „Ja,” zegt Piet, „ze stond vlakbij het venster; ik dacht dat ze me zag. Ik zal zo nog eens kijken.”

Even later staat hij weer te gluren. „Nou jij eens?” vraagt

hij dan. „Goed,” zegt Jan Willem. Hij zou het veel liever niet doen. 't Liefst ging hij maar naar huis.

Dan staat hij voor het gaatje in het hout. Hij ziet de kamer met de armelijke meubels. Een tafel en een rieten stoel er

naast. Het riet is helemaal stuk. Kraaienmieke staat voor de kachel. Ze roert in een pannetje. Ze praat tegen iemand in de kamer. Maar Jan Willem begrijpt niet, wie dat kan zijn. Hij ziet verder niemand. Brr, wat een griezelig mens is het toch.... Dan ziet hij dat Kraaienmieke zich bukt.

Ze neemt iets uit een kistje, dat vlak voor de kachel staat. Wat zou dat zijn?

Jan Willem tuurt ingespannen. Zijn angst is hij helemaal vergeten. Wat heeft ze daar nu in de hand? Hij kan het niet goed zien, want Kraaienmieke staat met de rug naar hem toe. Dan draait hij zich iets om. Nu kan hij beter zien, wat ze vasthoudt. Ziet hij dat goed. . . . ? Is het een kraai. . . . ? Piet trekt hem aan zijn broek. „Laat mij nou weer eens kijken,” fluistert hij.

„Nee, joh, even nog,” zegt Jan Willem. Ja, nu ziet hij het duidelijk. 't Is een kraai, hoor! Natuurlijk, ze heet niet voor niets Kraaienmieke. Die heeft ze zeker gevangen, en nu gaat ze hem slachten en opeten. Zie maar, daar loopt ze naar de tafel, waarop een groot mes ligt. Ze houdt de kraai vlak onder de lamp.

Dan is het alsof het bloed even in zijn aderen blijft stilstaan.

Maar dat is. . . . , dat is. . . . dat is Ka! Ja beslist! Hij kan het zien aan de lichte vlek boven op de snavel. Kraaienmieke heeft zijn Ka. Oh, ... hij wil. . . . hij zal. . . . „Lelijke heks,” sist hij. Oh, en wat doet ze nu. Ze pakt het mes op. Oh. . . . Jan Willem kan het wel uitschreeuwen van woede. Oh. . . . Hij balt z'n vuisten. Hij slaat zo heel hard op de luiken. Hij wil naar binnen. . . . Hij zal. . . . Oh, gelukkig, ze legt het mes weer neer. Ze schudt haar hoofd. Nèt of ze bij zichzelf zegt: „Ik zal nog maar even wachten.” Jan Willem staat te trillen op z'n benen. Hij duikt naast Piet neer en fluistert: „Ze heeft mijn kraai, en ze gaat hem doodmaken. Wat moeten we doen?” Als hij weer naar binnenloert, ziet hij nog net dat Kraaienmieke de kraai weer in het kistje stopt.

Dan pakt Kraaienmieke een emmertje en komt op de deur toe lopen. Van schrik laat Jan Willem zich zo maar boven op Piet vallen. „Toe joh, kijk uit,” moppert Piet.

„Ze komt er aan, ze komt er aan,” hijgt Jan Willem, „ze heeft ons zeker gehoord. Oh. . . . kom. . . . Laten we hard weglopen. Kom, ik ben zo bang.”

Piet schrikt nú toch óók.

Daar kraakt de deur!

„Ik ga er van door,” roept Piet en angstig wringt hij zich door de struiken. Jan Willem holt struikelend achter hem aan. Een taaie twijg zwiept een bloedige striem over zijn wang. Hij merkt het niet. Als angstige herten jagen ze voort. Piet verliest zijn klomp. Hindert niet! Vort maar, vort maar. . . .

Dan staan ze hijgend stil op het bospad. Ze staren elkaar angstig aan. Hu. . . . wat zijn ze bang.

Dan zet Piet opeens z'n handen aan de mond. „Lelijke toverheks,” schreeuwt hij. „Lelijke toverheks.”

Ook Jan Willem roept: „Kraaienbeul, lelijke kraaienbeul! Blijf van mijn Ka af!” Hij huilt bijna!

Dan jagen ze weer voort door het schemerdonkere bos. Pas op de grote weg durven ze weer stilstaan.

En dan vertelt Jan Willem wat hij gezien heeft. Dat Kraaienmieke zijn Ka heeft, en dat ze hem eerst wilde slachten. Maar dat ze hem toen weer in het kistje heeft gedaan. . . .

„Oh,” huilt hij, „mijn arme Ka. . . .! Wat moet ik toch doen?”

„Weet je wat?” . . . . zegt Piet, „we gaan naar de veldwachter en we vertellen hem alles.”

„Ja, dat doen we!”

Jan Willems gezicht klaart weer op.

„Ja, Posma zal ons vast wel helpen. . . . Misschien krijg ik Ka dan nog wel terug. . . .!”

Langzamer lopen ze nu over de dorpsweg. Hard lopen kunnen ze niet meer. Ze hijgen er nog van.

Als ze bij Posma komen, vertellen ze het hele verhaal. Pos-

ma's ogen kijken streng. Hij draait maar aan zijn grote knievel.

„Nou,” zegt hij. „Dat is een wonderlijke geschiedenis. Is het heus waar, wat je me daar allemaal vertelt? Dat begrijp ik toch niet goed. . . . ! Die Kraaiënemieke is wel een vreemd mens, maar dat ze nu zo gemeen is om kraaien dood te maken. . . . nee. . . . dat geloof ik toch niet.”

„Ja, hoor,” zegt Jan Willem, „'t is ècht waar. Ik heb het zèlf gezien. Ze had Ka in de ene hand en het mes in de andere. . . .”

„Nou,” antwoordt Posma, „ik vind het wel vreemd. 't Beste is, dat we er samen maar eens heen gaan. . . . En dan maar eens kijken. . . .”

„Kan 't nu direct nog, Posma?” vraagt Jan Willem.

„Nee, dat kan niet,” zegt Posma, „ik heb vanavond nog dienst, zie je. Weet je wat? . . . Kom morgenvroeg maar om zeven uur bij me. Dan gaan we er voor schooltijd nog naar toe! Goed? Afsproken? Morgenvroeg om zeven uur!”

't Spijt Jan Willem wel dat hij nu nog moet wachten. Maar dan schiet het hem ineens te binnen, dat moeder niet weet waar hij nu nog is.

„Goed hoor, Posma. Morgenvroeg om zeven uur ben ik hier,” zegt hij. „Piet, ik ga naar huis. Moeder zal ongerust zijn.”

Jan Willem holt naar huis. Zijn klompen klepperen door de stille/dorpsstraat.

Moeder staat al aan de deur. Ze kijkt boos! „Jongen,” zegt ze, „waar kom je toch vandaan? Waar ben je toch geweest?”

En voor de tweede keer die avond vertelt Jan Willem wat ze beleefd hebben.

Eerst kijkt moeder nog wat boos, omdat Jan Willem maar zo, zonder te vragen, naar het bos is gegaan. Maar als ze

van Ka hoort, zegt ze: „Nou, vooruit dan maar. Dan ga je morgenvroeg er maar naar toe. Nu maar gauw eten en dan naar bed. Gijs ligt er al in.”

Als moeder Jan Willem naar bed brengt, is Gijs nog wakker. Jan Willem vertelt hem óók het hele verhaal en dan vraagt Gijs: „Moeder mag ik dan óók mee?” Als Posma meegaat, durft hij óók wel.

„Goed, hoor,” zegt moeder, „en nu dan maar gauw slapen, dan zal ik jullie om zes uur roepen.” Een poosje liggen de jongens nog te fluisteren. „Wat een gemene beul, hè!” zegt Gijs. Dan gaan ze slapen.

X. KRAAIENMIEKE IS TOCH GEEN KRAAIENBEUL

Kraaienmieke heeft verdriet. Dikke tranen biggelen over haar gerimpeld gezicht. Ze is helemaal in de war. Ze heeft een beetje roggepap op de kachel gezet en staat daar in te roeren en ze heeft helemaal vergeten om de kachel aan te maken. Och, och, wat is ze verdrietig. Nu is het dan tòch gebeurd, waar ze al een paar dagen bang voor was.

Toen ze zo net in het schuurtje kwam, lag de geit dood in haar hok! Verschrikkelijk! Wat moet ze nu toch beginnen! Geld om een nieuwe geit te kopen, heeft ze niet. Och... och, wat een tegenslag!

Moet ze dan alleen maar droge aardappels en roggebrood eten? En water drinken? Ze weet zich geen raad. Ze heeft nog helemaal vergeten om naar Ka te kijken. Die ligt maar in z'n kistje te piepen. Hij heeft honger. Hij wil er uit! Hij is al bijna weer beter.

Eindelijk dringt het piepen van Ka tot Kraaienmieke door. „Och stakker,” zegt ze, „zou ik jóú nou ook nog vergeten?”

Dat mag toch niet. Jij kunt het toch óók niet helpen dat de geit dood is gegaan! Kom maar, hoor!" Ze gaat op haar oude rieten stoel zitten en neemt Ka in haar bevende handen. Een dikke traan valt boven op zijn kop.

„Hoe is het met je? Ben je nu al weer beter? Zullen we dan dat lapje maar eens van je poot afdoen? Wacht maar eens even. Dan kun je weer lopen!"

„Ka," zegt de kraai. Dat betekent: Doe alsjeblieft dat rare ding eens van mijn poot af.

Kraaienmieke strompelt naar de tafel en legt Ka er op.

„Zo," zegt ze, „dan zullen we eerst het touwtje, dat ik om het lapje gebonden heb, maar eens doorsnijden. Gisteravond wilde ik het al doen, maar toen vond ik het toch maar beter om het nog een nachtje te laten zitten. Maar nou gaat het er af, hoor. Blijf maar even rustig liggen, dan zal ik het mes pakken. En dan kun jij weer fijn rondstappen!" Ze haalt het mes uit de tafellade. Voorzichtig pakt ze het touwtje, want ze wil Ka geen pijn doen....

„Nu moet je even stil blijven liggen, anders snij ik je," zegt ze. Ze bukt zich helemaal over Ka heen. Dan wordt plotse-ling de deur opengesloten en een zware stem buldert: „Wat heeft dat te betekenen? Wat moet dat met dat mes?"

Verschrikt kijkt Kraaienmieke op....

Daar staan Posma, de veldwachter, en drie jongens. „Ik vraag je nóg eens een keer: Wat moet dat met dat mes?" vraagt Posma weer.

„Ik.... ik.... ik wou het lapje van zijn poot af doen.... Die kraai heb ik in het bos gevonden. Hij had zijn poot gebroken. En die had ik verbonden....," antwoordt Kraaienmieke.

Ze huilt bijna.... Ze is zo geschrokken van die zware stem van de veldwachter.

„Zo," zegt Posma. „Zo.... Zit de zaak zó in elkaar. Nou, in ieder geval pak jij jouw kraai maar eens, Jan Willem.

Dan heb je die al vast terug. . . . !” Jan Willem staat achter Posma. Oh, hij wil wel op Kraaienmieke toevliegen. Maar hij durft niet. Je kunt nooit weten. . . . Dat verhaal van dat lapje is natuurlijk een leugen. Kraaienmieke is toch een geméne kraaienbeul. . . .

Oh ja, hij wil maar wat graag zijn Ka terug hebben. Die lééft gelukkig nog. Dat heeft Jan Willem al lang gezien. . . . En hij heeft hem ook al horen piepen.

„Toe jongen, sta nou niet zo te suffen,” zegt Posma. „Pak je kraai dan toch. Of durf je soms niet? Toe Gijs, doe jij het dan maar. . . .”

Maar Gijs doet meteen een paar stappen achteruit. In de richting van de deur! Brr. . . . híj durft helemáál niet. Moet je dat griezelige mens daar zien staan. . . .

Dan loopt Piet van de bakker plotseling naar voren, en met een snelle beweging grijpt hij Ka uit de handen van het vrouwtje.

„Hier, Jan Willem. . . . hier is-t-ie. Pak hem maar gauw aan! Fijn hè. . . . heb jij je kraai weer terug!” En dan heeft Jan Willem zijn goeie beste Ka weer in zijn armen. Och, och, wat een geluk! Hij aait Ka zachtjes over zijn kop. „Was jij weggelopen? Dat màg toch niet. . . .”

Ka piept van plezier. . . . Hij kent zijn baasje nog wel. Hij is ook blij, dat hij de jongens weer terugziet. Bij Kraaienmieke was het zo saai. Altijd maar in dat kistje. . . . Nu kan hij weer fijn met zijn baasjes gaan spelen.

Gijs komt er ook bij staan. Hij pakt voorzichtig het pootje van Ka en maakt het lapje los.

Nu ziet Jan Willem ook, dat Ka's pootje verbonden was. Zou Kraaienmieke dan tòch de waarheid hebben gesproken? Zou ze dan tòch voor Ka gezorgd hebben? Is ze dan misschien géén kraaienbeul?

„Nou moet je me eens precies vertellen, hoe die kraai van Jan Willem hier terecht is gekomen,” zegt Posma. Hij leunt

tegen de tafel. Kraaienmieke is in haar stoel gaan zitten. „Dat heb ik toch al gezegd,” antwoordt Kraaienmieke, „ik heb de kraai in het bos gevonden. Hij lag onder een boom. Als ik hem niet had meegenomen, was hij vast dood gegaan. Hij had zijn pootje gebroken. Dat heb ik verbonden en nu is het weer beter. Maar van wie die kraai was, wist ik niet. Anders had ik hem wel teruggebracht. . . .”

Posma knikt eens. Dan kijkt hij Jan Willem eens aan. „Zie je wel, dat ik gelijk had gisteravond,” zegt hij. „Nou geloof je toch zeker óók niet meer, dat Kraaienmieke jouw kraai wou dood maken, hè?” „Nee, veldwachter. Ik zie nu wel dat Kraaienmieke goed voor mijn Ka gezorgd heeft,” antwoordt Jan Willem. En dan gaat hij naar Kraaienmieke toe. Zo maar. . . .! Zijn angst is helemaal verdwenen. Hij geeft Kraaienmieke een hand en fluistert: „Dank u wel, dat u mijn kraai gered heeft. Ik vind het heel erg fijn. . . .!”

Kraaienmieke kijkt Jan Willem vriendelijk aan. „Zorg er nu zelf maar weer voor, hoor. 't Is zo'n aardig dier. Je moet altijd goed zijn voor dieren. Die zijn veel aardiger dan mensen,” zegt ze.

Posma heeft ondertussen het kamertje eens bekeken. Tjonge, wat ziet het er hier arm uit. Er staat haast niets. Alleen maar een tafel en een stoel en een kachel.

„Zeg, vrouwtje,” zegt hij, „vertel me eens, waar leef je eigenlijk van?”

„Och meneer,” antwoordt Kraaienmieke, „ik heb niet zo veel nodig. Ik ben een oud mens. Geld heb ik niet, maar ik red me wel. Maar vanmorgen is er iets heel ergs gebeurd. . . .! Mijn geit is gestorven. . . . Dat is héél erg. Want nu heb ik ook geen melk meer. En ik heb ook geen geld om melk te kopen. . . . Ja, dat is héél erg!”

Kraaienmieke schudt met haar hoofd. Er komen weer tranen in haar ogen. Met de rug van haar hand veegt ze ze weg.

„Maar de Heer heeft altijd nog voor me gezorgd,” zegt ze.
„’t Zal nu ook wel weer goed komen. Maar hoe, dat weet ik
niet. . . .”

Jan Willem kijkt Kraaienmieke met grote ogen aan. Hoe heeft hij ooit kunnen denken, dat ze een toverheks was. Hij heeft medelijden met die arme stakker. Als je toch zó arm

bent, dat je nooit melk kunt kopen. . . . Dat is toch wel héél erg. „U kunt van ons wel wat melk krijgen, hoor. Mijn moeder heeft altijd melk genoeg,” zegt hij.

„Nou vrouwtje,” zegt Posma dan, „we zullen wel eens zien, wat we voor je doen kunnen, hoor. Maar melk krijg je. Daar kun je op rekenen. Kom, jongens, nou gaan we. Anders wordt het veel te laat. Jullie moeten naar school!” Achter elkaar gaan ze door het scheve deurtje naar buiten.

Kraaienmieke blijft op haar stoel zitten. Ze vouwt haar oude, rimpelige handen en bidt: „O Heer, leer mij toch steeds weer op U vertrouwen. Dan komt alles goed. . . . ja. . . . alles goed!”

XI. DE BURGEMEESTER HEEFT EEN MOOI PLAN

De jongens gaan op een draf door het bos. Posma kan ze haast niet bijhouden.

„Ik ga eerst Ka naar huis brengen,” zegt Jan Willem, „en alles aan moeder vertellen. . . .”

„En ik ga eens met de burgemeester praten,” denkt de veldwachter. „Je kunt zo'n mens toch maar niet in die armoe laten zitten? Daar moeten we wat aan doen.”

Als de jongens thuis komen is moeder boven. Ze maakt de bedden op. De jongens hollen de trap op.

„Moeder, kijk es. We hebben Ka weer terug! Fijn hè? Hij was bij Kraaienmieke. Kraaienmieke is helemaal geen toverheks. Ze is een goed mens. Maar ze is zo arm. Mag ik haar vanavond een beetje melk gaan brengen? Mag het moe?”

„Jongen, wat fijn,” zegt moeder. „Zie je wel, nu is het tóch nog weer goed gekomen.”

Dan vliegen de jongens de trap weer af. Ze doen Ka weer in zijn hok.

„Vader moet eerst maar weer een stukje van zijn vleugels

afknippen," zegt Gijs. „Dat is toch beter." Ze maken een bordje met brood voor Ka klaar. En ze doen er ook een paar kaaskorstjes bij.

Ka smult er van.

Dan gaan ze naar school.

Gauw aan juf vertellen dat Ka weer terug is.

Posma staat voor de burgemeesterskamer in het gemeentehuis.

Hij klopt op de deur.

„Binnen," zegt de burgemeester.

Posma gaat de kamer in, en brengt zijn hand aan zijn pet. Dat hoort zo!

„Zo veldwachter," zegt de burgemeester, „is er iets bijzonders?"

„Ja, burgemeester," antwoordt Posma, „ik wou graag eens wat met u bepraten."

„Nou, dat kan wel, veldwachter, ga er dan maar eens bij zitten. Ja, doe dat maar."

Posma gaat op een stoel zitten. Hij legt zijn pet op de grond. En dan vertelt hij, wat er vanmorgen bij Kraaienmieke gebeurd is.

De burgemeester luistert aandachtig.

Hij is wel erg deftig, maar hij zorgt toch goed voor zijn mensen. Hij heeft ook medelijden met Kraaienmieke, als hij hoort hoe arm ze is.

„Maar natúúrlijk, veldwachter," zegt de burgemeester, als Posma klaar is met zijn verhaal, „natúúrlijk, dat vrouwtje moet geholpen worden. Dat kan toch niet, dat zij gebrek lijdt. Nee, maar daar zullen wij wel eens een mooi plannetje voor maken. Ja, dat zullen we doen!"

De burgemeester denkt na. Dan zegt hij: „Weet je wat, veldwachter! Je moet eens even naar school gaan, en dan moet je vragen, of die jongens vanmiddag om vier uur even

bij me willen komen. Ik ken die jongens wel! Dat zijn beste jongens! Ze hebben me laatst gevraagd of ik hun kraai ook gezien had." De burgemeester moet weer lachen als hij aan die geschiedenis denkt. „Dan maken we dat wel in orde, hoor. En ik zal er ook voor zorgen, dat Kraaienmieke elke week wat geld krijgt. Maar met die jongens maak ik een mooi plannetje.”

De veldwachter groet de burgemeester weer heel beleefd en gaat dan naar de school.

Hij vraagt aan de meester in welke klas Gijs en Jan Willem zitten. „In de tweede,” zegt de meester, „bij de juffrouw.” De kinderen kijken verschrikt als daar de veldwachter hun klas komt binnenstappen.

„Dag veldwachter,” zegt de juffrouw. „Is er één van mijn kinderen ondeugend geweest?”

„Nee juffrouw,” antwoordt Posma, „maar ik kom met een boodschap van de burgemeester. Gijs en Jan Willem moeten om vier uur bij de burgemeester komen. Over Kraaienmieke!”

Jan Willem krijgt er een kleur van. Bij die deftige burgemeester komen. . . . ?

„Hebben jullie het gehoord, jongens?” zegt de juffrouw. „En zorg er voor dat je op tijd bent, hoor! Je mag de burgemeester niet laten wachten. . . . !”

Die dag komt er niet veel van werken. Gijs kan zijn sommen nu helemaal niet uitkrijgen. Juf merkt het wel. Ze ziet het maar een beetje door de vingers. . . .

Om vier uur zitten Gijs en Jan Willem voor de grote tafel in de burgemeesterskamer. Op het puntje van hun stoel.... De burgemeester is nog druk bezig een brief te schrijven. „Even wachten, jongens,” heeft hij gezegd. De hele tafel ligt vol met papieren.

Dan krast de burgemeester hard met zijn pen op het papier. . . . Klaar. . . .! Hij doet alle brieven in een grote map, schuift zijn stoel een eindje achteruit en zet zijn bril af. „Zo, jongens, nou moeten we eens over Kraaienmieke praten. Fijn dat jullie de kraai weer terug hebben. Pas er nu maar goed op, hoor!

Kijk eens, ik zal er voor zorgen, dat Kraaienmieke elke week wat geld krijgt. Maar nu had ik gedacht, dat jullie haar een geit moesten kopen. Nu, jullie hoeven haar niet helemaal te betalen,” zegt hij dan haastig, als hij de verschrikte gezichten van Gijs en Jan Willem ziet, „ik zal er ook wel wat bij doen. Maar jullie moeten toch óók wat uit je spaarpot geven. Dat is juist leuk. Kraaienmieke heeft jullie kraai verzorgd. Daar moet je haar toch wat voor geven!” De jongens knikken allebei.

„Ja, meneer de burgemeester, dat is een mooi plan. Dat vindt moeder vast wel goed. We hebben wel wat in onze spaarpot.”

„Nu, dat is dan afgesproken. Dan moet je vader die geit maar gaan kopen,” zegt de burgemeester.

Dan haalt hij uit zijn binnenzak een mooie leren portefeuille. En daar komt een briefje van vijf en twintig gulden uit te voorschijn.

„Zo,” zegt de burgemeester. „Neem dat dan maar vast mee. Doe er dan zelf maar wat bij en maken jullie dat maar eens netjes voor elkaar.”

Jan Willem stopt het briefje in zijn broekzak. Hij doet zijn zakdoek er boven op.

„Niet verliezen hoor,” zegt de burgemeester nog. „Nee, meneer de burgemeester. Dag, meneer de burgemeester. Dank u wel, hoor!”

Haastig stommelen ze de kamer uit.

„We gaan meteen naar vader toe,” zegt Jan Willem. Dat doen ze.

Vader werkt op een grote houtzagerij. Om vijf uur is hij klaar.

Vader belooft hun om het diezelfde avond nog voor elkaar te maken.

„Wacht maar even,” zegt hij, „ik ga zo met jullie mee.”

Gijs en Jan Willem gaan nog even op de bomen spelen, die op de werf liggen.

XII. „ALSJEBLIEFT, DAT IS VOOR JOU!”

Als ze thuis komen, gaan ze eerst eten.

Dan komen de spaarpotten op tafel.

Gijs en Jan Willem mogen allebei een rijksdaalder geven voor een nieuwe geit.

Ze hebben het er graag voor over.

„Nou jongens, dan gaan we meteen maar,” zegt vader.

Dat vinden ze natuurlijk prachtig. Hoe eerder, hoe liever.

„Laten we maar naar boer Van der Horst gaan, vader,” zegt Jan Willem, „die heeft zulke mooie geiten.”

Ze kopen een prachtige geit.

Eigenlijk hebben ze geen geld genoeg, maar als Van der Horst hoort, dat het voor een heel arme vrouw is, en dat ze geld van de burgemeester hebben gekregen, krijgen ze de geit.

„Zullen we nu meteen maar doorlopen naar Kraaienmieke?” zegt vader.

„Ik wou nog even naar huis,” zegt Jan Willem. „Mag ik Kraaienmieke ook nog één van mijn konijntjes geven?”

Vader vindt het best.

„We kunnen dat arme mens niet genoeg geven,” zegt hij, „en ze houdt immers zo veel van dieren. . . .!”

Jan Willem zoekt het mooiste konijntje uit. Een witte, met

rode ogen. Hij doet hem in een kistje. Dan gaan ze met z'n drieën op weg. Of eigenlijk met z'n vijven.

Want het konijntje gaat ook mee. . . . ! En de geit ook. . . . !
Vader heeft haar aan een touw.

„Wat zal Kraaienmieke opkijken,” zegt Gijs, „als we daar ineens met zo'n mooie geit aankomen.”

Gijs is ook helemaal niet bang meer voor Kraaienmieke.

„Laten we nu ook nog even naar Piet van de bakker gaan,” zegt Jan Willem, „die wil ook vast wel graag mee.”

Piet is net in de bakkerij bezig. Maar als hij hoort, wat ze gaan doen, staat hij ook meteen klaar.

„Mag het vader?” vraagt hij.

„Nou, vooruit dan maar,” zegt de bakker. „Dan moet je straks je werk maar even afmaken.”

Piets vader geeft nog gauw een paar wittebroden mee.

En een zakje met verse boterkoekjes.

Wat zal Kraaienmieke dat fijn vinden.

„Nou als we dan toch met zo'n hele optocht naar Kraaienmieke gaan, moesten we eigenlijk nog iemand meenemen,” zegt vader. „Wie dan?” vragen de jongens tegelijk.

„Posma, de veldwachter,” is het antwoord. Ja, Posma wil natuurlijk ook mee. Hij geeft Jan Willem een knipoogje.

„Durf je wel naar zo'n toverheks?”

Jan Willem zegt maar niets. Maar als de veldwachter dan ziet dat ze allemaal wat voor Kraaienmieke hebben, wil hij niet met lege handen aankomen.

„Vrouw,” zegt hij, „wat moet ik nu meenemen?” Daar weet vrouw Posma wel raad op. De veldwachter heeft haar alles verteld. Oh, wat had ze een medelijden met die arme stakker. Uit de linnenkast haalt ze een warme wollen doek te voorschijn. „Zo,” zegt ze „daar zal ze plezier van hebben. Oude mensen houden zo van warmte.” Een mooi bont schort geeft ze ook nog mee. Dan kan Kraaienmieke haar aardappelzak ook weggooien.

Met al hun geschenken gaan ze nu naar het huisje in het bos.

Kraaienmieke zit met een verdrietig gezicht op haar oude rieten stoel bij de kachel. Ze is nog helemaal niets blij! Ze heeft haar geit in de tuin begraven. Ze moest er weer om huilen.

Dan wordt er op de deur geklopt. Wie zou daar nu nog zijn?

Kraaienmieke doet de deur open en dan komen ze allemaal binnenstappen. Kraaienmieke kan haar ogen niet geloven. „Zo vrouwtje,” zegt Posma, „we komen je nog een paar dingen brengen. Die zul je wel kunnen gebruiken.”

Zijn stem klinkt nu heel wat vriendelijker dan vanmorgen. En dan legt hij de wollen omslagdoek en het schort op de tafel. „Alsjeblieft,” zegt hij, „dat is voor jou.”

Dan stapt vader met de geit naar voren. „We hebben gehoord dat je geit dood is gegaan en nu komen we je een nieuwe brengen,” zegt hij en hij klopt Kraaienmieke op de schouder.

„Je hebt maar braaf voor onze Ka gezorgd.” En dan geeft Piet van de bakker de wittebroden en de boterkoekjes. „Alstublieft,” fluistert hij, „en ik zal nooit weer op uw luiken bonzen en ik zal u ook nooit weer uitschelden.”

„Nu heb ik niks voor Kraaienmieke,” zegt Gijs. „Dat hindert niet,” zegt Jan Willem, „dan zeggen we dat het konijntje van ons beiden is. Ka was toch ook van ons sámen. Dan krijgt ze ook van ons sámen een konijntje.”

En dan zet hij het konijntje op de tafel.

Kraaienmieke krijgt de tranen in haar ogen. Maar niet van verdriet. Oh nee! Nu huilt ze van blijdschap.

Ze weet niet waar ze het eerst naar moet kijken. Wat een mooie grote geit! En wat een lief konijntje! En dan dat lekkere wittebrood. Ze weet haast niet meer hoe dat smaakt. En die koekjes en de omslagdoek. . . . en het schort!

Och, och, wat een rijkdom.

Ze staan allemaal om haar heen. Kraaienmieke kijkt ze één voor één aan. Dan geeft ze iedereen een hand.

„Dankjewel,” fluistert ze, „dankjewel. Wat zijn jullie goed voor een oud mens.”

„Wilt u ons vergeven, dat we zo lelijk tegen u gedaan hebben?” vraagt Jan Willem.

„Natuurlijk, mijn beste jongen,” zegt Kraaienmieke. „Natuurlijk hoor.” En ze legt haar hand op Jan Willems hoofd. Jan Willem is nu helemaal niet bang meer voor haar. Hoe is het mogelijk dat ze gedacht hebben, dat ze een kraaienbeul was. Wat hebben ze zich toch vergist.

„Hoe is het met Ka?” vraagt Kraaienmieke. „Ik kom morgen eens even naar hem kijken, hoor. Want ik heb het tenslotte aan hem te danken, dat nu alles weer goed is.”

„Nou,” zegt vader, „laten we nu allemaal maar weer eens naar huis gaan. Anders wordt het veel te laat.”

Dan stommelen ze één voor één de deur weer uit.

Kraaienmieke blijft alleen met al haar schatten. Wat een rijkdom.

Ze brengt de geit en het konijntje naar de schuur. En dan snijdt ze een paar grote dikke plakken van het wittebrood.

Maar voor ze gaat eten, vouwt ze eerst haar handen.

„Heer, ik dank U, dat Gij alles zo goed hebt gemaakt. Ik dank U,” prevelt ze.

's Avonds liggen Gijs en Jan Willem naast elkaar in bed.

„Wat fijn dat Ka weer terug is, hè,” zegt Gijs. „Ja,” zegt Jan Willem. „Kraaienmieke is een goed mens. Wat was ze blij, hè?”

Ka zit weer in zijn eigen hokje.

Hij is er blij om.

Zijn poot is nog een beetje stijf.

Maar over een paar weken is dat ook wel beter!

INHOUD

	Blz.
I. Het mooie plan	7
II. Wat er in het bos gebeurde	9
III. Kraaienmieke	11
IV. Ka is een leuk beest	13
V. Ka is weg	15
VI. De veldwachter weet ook niets	18
VII. Wat is er met Ka gebeurd	20
VIII. Ka wordt gevonden	21
IX. Oh, wat gemeen	25
X. Kraaienmieke is toch geen kraaienbeul	32
XI. De burgemeester heeft een mooi plan	37
XII. „Alsjeblieft, dat is voor jou!”	41